

MESLEK NEDİR?

Belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş işe meslek denir.

Meslek seçiminin sağlıklı bir şekilde yapılması hayatımızın akışını değiştirecek; hayatımızı şekillendirecek sonuçları doğuracak olmasından ötürü oldukça önemlidir.

Sahip olunan meslek sayesinde maddi gelir elde edip, manevi olarak doyum sağlarız.

Mesleğimizi mutlulukla ve başarılı bir şekilde icra edersek hayattan zevk alırız.

Mesleğimiz sayesinde elde edeceğimiz maddi kazanç, hedeflerimizi gerçekleştirmek için bir araç olur.

Örneğin; evlenme; ev kurma, ev, arsa, araba sahibi olma, sosyal güvencenin olması, dünyayı gezip dolaşma, yardıma ihtiyaç duyan yakınlarımıza maddi destek sağlama gibi maddi yeterlilik isteyen hedeflerimizi mesleğimizden sağladığımız maddi kazanç ile elde ederiz.

Meslek, hayatımıza ilişkin bir çerçeve oluşturur. Sahip olunacak meslekle zamanımızı nasıl geçireceğimiz; çalışmaya ne kadar zaman harcayacağımız, özel yaşamımıza ne kadar zaman ayırabileceğimiz gibi yaşamımızla ilgili büyük önem arz eden durumlar netleşir.

Özetle meslek seçimi aynı zamanda hayatımızın biçimini de seçmek olarak değerlendirilebilir.

YETENEK

Bir kimsenin bir Şeyi öğrenme ve yapabilme gücüne denir.

Yeteneklerimiz, anne-babamızdan genetiksel olarak aldığımız genom ile yani kromozomlarla bize aktarılan; doğuştan sahip olduğumuz özelliklerimizdir.

Yeteneklerimiz kalıtsal özellikler taşımalarının yanında aynı zamanda çevresel koşulların etkisiyle ve eğitimle geliştirilebilen yapıdadırlar.

NELERİ YAPABİLİRİM? & NELERİ YAPMAKTA İYİYİM?

soruları, yetenekli olunan alanların anlaşılabilmesi, keşfedilebilmesi için sorulabilir.

YETENEK VE BECERİ

Birbirine yakın anlamda olan kavramlardır.

Çoğu zaman farkında olmadan birbirlerinin yerine kullanılırlar fakat ikisi arasında ince bir fark vardır.

Yetenek

- Yetenek, bireyin performansına yansıtacağı potansiyeldir.
- Yeteneğin oluşmasında kalıtsal özelliklerin etkisi daha fazladır.
- Yetenek doğuştan gelir.
- Herhangi bir alanda yetenekli olunabilir. Sözel yetenek, sayısal yetenek, resim yeteneği, müzik yeteneği, spor yeteneği...

Beceri

- Beceri, bireyin ondan istenen işi yapabilecek düzeyde olması anlamına gelir.
- Beceride ise çevresel koşulların etkisi daha fazladır.
- Beceri kazanmak yetenekli olmayı gerektirir ve zaman isteyen bir durumdur.
- Yetenekli olunan alanda beceri sahibi olunabilmesi için o alana ilgi duyulması ve o alanla ilgili faaliyetlere zaman ayrılması gerekir.

YETENEK VE BECERİ

Beceri; potansiyel, ilgi ve koşulların etkileşimi sonucunda ulaşılan noktayı gösterir.

İkisi de futbolcu olan kişilerden birisi çalım becerileriyle adam eksiltirken diğeri aynı şekilde etkili çalım becerilerine sahip olmayabilir.

Birisi yüksek oranda isabetli pas atma ve şut atma becerilerine sahipken diğeri bu becerilere sahip olmayabilir.

Bu; ikisinin yetenekli olduğu ortak alandaki farklı beceri düzeylerinde bulunmalarının sonucudur.

Çeşitli Alanlarda Doğuştan Yetenekli Olunabilir...

YETENEK ALANLARI

Sözel-Dilsel Zeka

Akademik başarıyla ilişkili olan genel zekanın temel unsurudur.

Okuma, yazma, dinleme, konuşmada kelimeleri etkili kullanma yeteneğidir.

Mantıksal-Matematiksel Zeka

Genel zekanın temel unsurlarından biridir.

Hesaplama becerisi, mantıksal nedensellik ilişkisi kurma, karmaşık problemleri çözme becerilerini kapsar.

Müziksel Zeka

Sesin ritim ve tınısına ayrıca sesin duygusal boyutuna duyarlı olmayı gerektiren becerileri kapsar.

Kinestetik-Görsel-Bedensel Zeka

Bu zeka türü bedensel etkinliklerde başarılı olmayı sağlar. Görsel, bedensel, sportif beceriler ve dikkat, kontrol, çeviklik gibi özellikleri kapsayan zeka türüdür.

Uzamsal Zeka

Dünyayı doğru algılamayı gerektiren; cisimlerin uzaydaki biçimlerini algılama, cisimleri iki veya üç boyutlu olarak görebilme, geometrik şekilleri farklı açılardan anlama gibi yetileri kapsar.

Doğa Zekası

Bitkiler, hayvanlar ve jeolojik doğal varlıklara empati duymak, onlara duyarlı davranmak ve onları anlamak gibi özellikler doğa zekası gelişmiş bireylerin özellikleridir.

İçsel Zeka

Bu zeka türü, insanın kendisini bilmesini, anlamasını sağlar. İnsanın kendisini takdir etmesi, amaç belirlemesi, kendini ayarlaması, duygusal ve bireysel öz yönetimi sağlaması gibi hayati fonksiyonları vardır.

Kişilerarası Zeka

Bireyin diğer insanları anlamasını ve onlarla başarılı ilişkiler kurabilmesini sağlar. Bireysel farklılıkları görebilme, kendini ve diğerlerini motive etme gibi özellikleri vardır.

**İnsan zekasının tek bir boyutu yoktur.
8 temel zeka (yetenek) alanı ve
her bir zeka türünün beyin yapısı içinde kendine özgü bir işleyişi vardır.**

YETENEK ALANLARINA GÖRE MESLEKLER

Sözel-Dilsel Zeka	Mantıksal-Matematiksel Zeka	Müziksel Zeka	Kinestetik-Görsel-Bedensel Zeka
<ul style="list-style-type: none">•Şairler•Gazetecilik•Öğretmenlik•Psikologluk•Psikolojik Danışmanlık	<ul style="list-style-type: none">•Matematik Öğretmeni•Mühendisler•Mantık Bilimciler•Felsefeciler	<ul style="list-style-type: none">•Bestekarlık•Piyanist•Gitarist•Vokalist•Baterist	<ul style="list-style-type: none">•Aktörlük•Oyunculuk•FilmYönetmenliği•Sporcular•Dansçılar•Beyin Cerrahı•ElmasKesiciler
Uzamsal Zeka	Doğa Zekası	İçsel Zeka	Kişilerarası Zeka
<ul style="list-style-type: none">•İç Mimarlar•Görsel Tasarımcılar•Grafik Tasarımı•Harita Mühendisliği•Araba Tamircisi	<ul style="list-style-type: none">•Çiftçiler•Ziraatçılar•Veteriner Hekimler•Doğa Bilimciler	<ul style="list-style-type: none">•Pilotluk•Polislik•Yazarlık•Danışmanlık•Öğretmenlik	<ul style="list-style-type: none">•Yöneticilik•Liderlik•SatışDanışmanlığı•Öğretmenlik•Psikologluk•Psikolojik Danışmanlık

Yukarıda, 8 temel zeka (yetenek) alanlarında bir veya birden fazla gelişmiş düzeyde zekaya sahip olan bireylerin uyumlu olabilecekleri meslekler sıralanmıştır...

Her mesleğin gerektirdiği bazı yetenek alanları, beceriler ve özellikler vardır.
Örneğin terzilik mesleği görsel algılama, dikkat yeteneği ve hassas el becerilerine sahip olmayı gerektirir.
Polislik mesleği üst düzeyde dikkat yeteneği ve öz kontrol, sabırlılık gibi özellikleri gerektirir.

İLGİ

Bireyin bir faaliyetten hoşlanma ve haz alma (doyum sağlama); faaliyeti sevip -sevmeme; derecesidir.

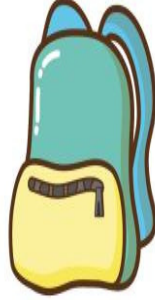
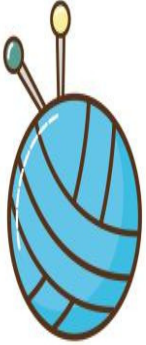
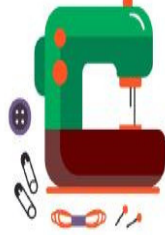
Herhangi bir aktiviteyi isteyerek, zevk alarak yapıyorsak,

Birçok faaliyet arasından belirli birkaç faaliyeti sıklıkla tercih ediyorsak bu aktiviteler ve faaliyetlere ilgi duyuyoruz demektir.

Örneğin, boş zamanınızda yapılabilecek onlarca uğraşı arasından sıklıkla şiir ezberleyip, kitap okuyorsanız edebiyata ilgi duyuyorsunuzdur.

NELERİ YAPMAKTAN HOŞLANIRIM ? & NELERİ SIKLIKLA YAPARIM ? soruları, ilgi duyulan alanların anlaşılabilmesi, keşfedilebilmesi için sorulabilir.

Çeşitli alanlara ilgi duyulabilir...

İLGİ ALANLARI

Temel Bilimler İlgisi: Fen bilimlerinin (fizik, kimya, biyoloji) konusu olan doğal olayları incelemek, matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgi alanıdır. Bu alana ilgisi olan kişiler tıp, veterinerlik ve mühendislik gibi uygulamalı alanlarda bilimsel çalışmalar yapmaktan doyum sağlayabilirler.

Sosyal Bilimler İlgisi: Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışları ifade eden ilgi alanıdır. Sosyal bilim ilgisi yüksek olan kişiler hukuk, siyaset bilimler, sosyoloji, psikoloji, ilahiyat gibi alanlarda doyum sağlayarak çalışabilir.

Mekanik İlgisi: Çeşitli alet ve makineleri üretmek, çalıştırmaktan veya onarmaktan hoşlanmak gibi davranışları ifade eder. Makine ve elektrik-elektronik mühendisliği, bu alana ilgi duyan kişilerin uyumlu olarak çalışabileceği alanlar olarak sayılabilir.

İLGİ ALANLARI

İkna İlgisi: Duygu ve düşünceleri başkalarına iletme isteği ve belli bir amaca ulaşmak için insanları etkileme gibi davranışları içeren ilgi alanıdır. Bu alanla ilgili meslekler yazarlık, gazetecilik, diplomatlık, din görevliliği olarak sayılabilir.

Ticaret İlgisi: Alım satım işleri ile uğraşma, ticaret yolu ile kar elde etme, bir malı müşteriye tanıtmaya ve satmaya gibi faaliyetlerde ifadesini bulan ticaret ilgisi pazarlama ve reklamcılık programları ile yakından ilişkilidir. Ancak ticarete ilgi duyan kimseler, hangi alanda yetişmiş olursa olsunlar, bir gün meslekleri ile ilgili ticari bir faaliyete girişebilirler. Örneğin, bir ziraat mühendisi, ziraat aletleri ya da ilaçları satan bir ticarethane açabilir.

İş Ayrıntıları İlgisi: Küçük ayrıntılara dikkat edebilme ve bu ayrıntılar üzerinde çalışmaktan hoşlanma olarak ifade edilebilir. Her işi günü gününe yapma, bir yazıyı ya da hesabı ince eleyip sık dokuyarak kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışları ifade eder. Muhasebe, sekterlik gibi meslekler bu alana ilgi duyan kişilerin uyumlulukla çalışabileceği alanlar olarak söylenebilir.

İLGİ ALANLARI

Edebiyat İlgisi: Akıcı konuşma ve yazma, şiir okuma, kitap okumaktan zevk alma, edebi eser üretmeye ilgi duyma gibi davranışlarla ifade edilir. Bu alana ilgi duyan kişilerin Türkçe, edebiyat, alanında, basın-yayın sektöründe uyumlu bir şekilde çalışabilecekleri söylenebilir.

Güzel Sanatlar İlgisi: Resim, heykel gibi plastik sanatlar ve el sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymak gibi davranışlarda ifadesini bulur. Sanat ile ilgili yükseköğretim programları bu alana ilgi duyan kişiler için uygun olabilir.

Müzik İlgisi: Müzik dinleme, müzik aleti çalma ve müzik parçaları besteleme gibi davranışlarla kendini gösteren bir ilgidir. Bu alana ilgi duyan kişiler için konservatuarların müzik bölümleri uygun eğitim alanı olabilir.

Sosyal Yardım İlgisi: Zayıf, yoksul, sakat ve hasta insanlara yardım etme veya insanların sıkıntılarını azaltmayı sağlamaya, problemlerini çözmeye çalışma gibi davranışları ifade eder. Sosyal hizmetler, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, psikoloji, tıp, çocuk gelişimi... bu ilgi alanıyla uyumlu meslekler olarak sıralanabilir.,

İlgi duyduğumuz alan yeteneklerimiz, meslek değerlerimiz , kişilik özelliklerimiz ile uyuyorsa ve bu uyumluluk içinde olan mesleklerden birine yönelirsek sonuç olarak yapacağımız işten çok yüksek olasılıkla mutluluk duyar, doyum sağlarız.

M E S L E K

D E Ğ E R L E R İ

Değerler, ulaşmak istediğimiz hedeflere atfettiğimiz önemi ifade eder.

Bir mesleği bizim için değerli kılan özelliklere ise
meslek değerleri denir.

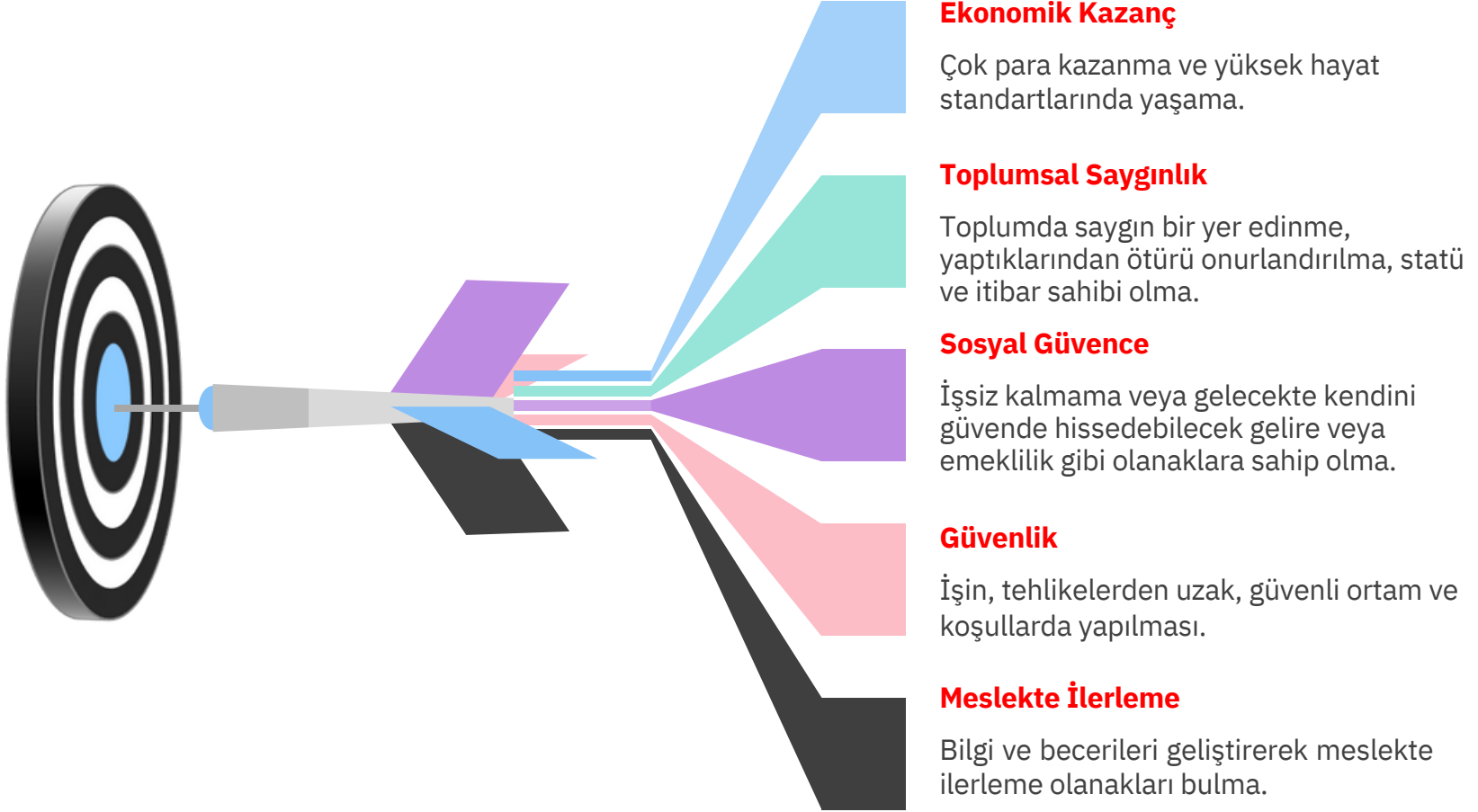
Başka bir ifadeyle meslek değerleri; bir mesleğe girme sonucunda
o mesleğin getirilerinden elde edilen doyumdur.

MESLEKTEN BEKLENTİLERİM NELER? & MESLEĞİN GETİRİLERİ NELER?
soruları, meslek değerlerinin anlaşılabilmesi ve keşfedilebilmesi için sorulabilir.

MESLEK DEĞERLERİ

- Mesleğin kazanç durumu, sosyal güvencesi, kazandırdığı toplumsal saygınlık bazı meslek değerleridir.
- Meslek değerlerimizle uyumlu bir mesleği seçmek, yaptığımız işten doyum sağlamak ve işin sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir.
- Her mesleğe atfedilen değer bireyden bireye değişir.
- Bir mesleğin cazip yanı birisi için yüksek kazanç iken başkası için güvence, bir diğeri için yeteneğini kullanmasına olanak tanınması veya başka biri için işin saygınlığı olabilir.
- Meslek seçimine önemli ölçüde etki eden meslek değerlerinden bazıları sonraki sayfalarda sıralanmıştır...

meslek Değerleri

MESLEK DEĞERLERİ

Bireyin sahip olduğu yetenek ve becerileri işinde kullanabilme olanağı bulması.

Yetenekleri Kullanma

İşin yeniliklere açık olması, özgün şeyler ve düşünceler keşfetme, tasarlama ve bunları uygulayabilme olanağı bulması.

Yaraticılık

Bağımsız olabilme, işini başkalarına bağımlı ; emre tabi olmadan istediği gibi yapabilme.

Bağımsızlık

Çalışma saatlerini bireyin kendisinin belirleyebilmesi, gerektiğinde ofise gelmeden de çalışma imkanının olması.

Esnek Çalışma Saatleri

İşin yalnız başına çalışmayı gerektirmesi.

Yalnız Çalışma

MESLEK DEĞERLERİ

Özel Yaşam

İşin kişinin özel yaşamına zaman ayırabilme olanağı tanınması.

İş Sükûneti

İşin sakin ve huzurlu bir ortamda; stres ve gerginlikten uzak bir ortamda icra edilmesi.

Değerlerle Uyuşum

Yapılan işin bireyin inanç, değer ve düşünceleriyle uyuşması.

Macera

İşin tehlikeli, ilginç ve çetrefilli durumlarla karşılaşabilme olanağı tanınması.

Üniforma Giyme

Üniforma giyilen bir iş sahibi olma. (Subaylık, hakimlik, doktorluk)

MESLEK DEĞERLERİ

Sayılarla Çalışma

İşin icrasının sayılarla ve verilerle çalışmayı gerektirmesi.

Fiziksel Etkinlikler

İşin önemli oranda fiziksel etkinlikler yapmayı, bedensel olarak çalışmayı gerektirmesi.

Alet ve Makine Kullanma

İşin icrasının önemli oranda alet ve makine kullanmayı gerektirmesi.

Takma ve Kurma İşleri

İşin icrasının önemli oranda takma ve kurma işlerinden oluşması.

El Becerisi ile Çalışma

İşin el ve parmak becerisi gerektirmesi.